

אלומות סמינר מאי

17-18 במאי 2026, א'-ב' בסיוון תשפ"ו

סמינר מאי בתוכנית "אלומות" התקיים זמן קצר לאחר שובנו מן הסיור הלימודי בליטא, והיווה הזדמנות לעצור, להתבונן ולעבד את התובנות שהצטברו לאורך המסע. במהלך היומיים נע הסמינר בין המרחב האישי לציבורי, בין סיפורי חיים לרפורמות מערכתיות, ובין שאלות של זהות, שייכות ומנהיגות לבין עיסוק בעתידה של מערכת החינוך בישראל. דרך מפגשים מעוררי מחשבה, שיחים מורכבים והתנסויות קבוצתיות, בחנו כיצד ניתן להוביל שינוי דווקא במציאות רוויית מחלוקות, מתחים ואי־ודאות.

היום הראשון: יום א', 17 במאי 2026

זהות ותסיסה – חלונות של למידה, גשרים של שיח

חלונות וקירות: בין שקיפות להסתרה: "בוקר טוב" של גילת

בפתיחת היום הזמינה אותנו **גילת** להתבונן במתח האנושי המתמיד שבין חשיפה להסתרה. דרך דוגמאות מחיי היום־יום ומהמרחב המקצועי, היא הצביעה על הצורך לאזן בין ה"חלונות" המאפשרים קרבה, שיתוף ואותנטיות, לבין ה"קירות" המגנים על הפרטיות ועל שלמות הנפש. דבריה המחישו כי שקיפות אינה ערך מוחלט, לעיתים היא מאפשרת שיתוף וחיבור ולעיתים היכולת להציב גבולות ברורים היא המאפשרת יחסים בריאים ומרחב מקצועי מיטיב.

עיבוד הסיור הלימודי לליטא:

מה לוקחים הביתה מליטא?

החזרה מן הסיור הלימודי בליטא סיפקה הזדמנות לעצור ולעבד את החוויות, הרעיונות והשאלות שהתעוררו בנו במהלך המסע. מתוך השיח הקבוצתי עלו תובנות בנוגע לתהליכי הרפורמה במערכת החינוך הליטאית, למקומו של המורה במערכת, לשילוב החינוך המיוחד, למתח שבין זהות לאומית לזיכרון היסטורי ולתפקידה של מערכת החינוך בעיצוב חברה משתנה. ההתבוננות במציאות החינוכית הליטאית אפשרה לנו לבחון מחדש הנחות יסוד ביחס למערכת החינוך הישראלית, ולדמיין אפשרויות חדשות לעתידה.

הסיפור הישראלי של יאיר

בסיפורו הישראלי שיתף **יאיר** בתחנות מרכזיות במסע חייו, שמשתרע בין זיכרונות משפחתיים, אתגרים אישיים ועשייה ציבורית וחינוכית. דרך סיפורו נחשפנו לכוחה של התמדה, למחויבות עמוקה לאחר ולבחירה המתמשכת להפוך אחריות אישית לשליחות ציבורית. דבריו המחישו כיצד חוויות חיים מעצבות תפיסת עולם מנהיגותית הנשענת על רגישות, נחישות ותקווה.

סדנת הפיל ורוכבו: תרגול שיח חברתי-פוליטי מכבד ומעמיק

בהמשך התנסינו בשיטת "הפיל ורוכבו" בהשראת ג'ונתן היידט, פרי פיתוחו של **ד"ר אורי רוקני**. מטרת השיטה היא לקדם שיח מכבד, מעמיק ובונה על סוגיות חברתיות ופוליטיות מורכבות בחברה הישראלית. במהלך הפעילות עבדנו בקבוצות קטנות ועסקנו בנושאים טעונים המצויים בלב השיח הציבורי, תוך אימוץ גישה המבקשת להבין את האחר ולא לשכנע או לנצח בוויכוח. למדנו לזהות את הערכים והרגשות העומדים בבסיסן של עמדות שונות ולהקשיב מתוך סקרנות וכבוד, ובחנו כיצד ניתן לעבור משיח של עימות וקיטוב לשיח של הבנה ושיתוף פעולה. לצד הדיונים תרגלנו דרכי תקשורת אפקטיביות המאפשרות לנהל מחלוקות באופן מכבד ופרודוקטיבי, וכן לחפש פתרונות יצירתיים המתחשבים במגוון ערכים וצרכים.

ההתנסות הייתה משמעותית ומעשירה, והקנתה כלים מעשיים שאפשר ליישם במגוון מסגרות חברתיות, קהילתיות וחינוכיות.

ביקור במתססה

לעת ערב ביקרנו ב"מתססה" – מפעל לעיבוד פרי המייצר סידרים אלוהיים ומוצרים אחרים מפירות שנפסלו לשיווק. זהו מיזם ישראלי ייחודי המשלב חדשנות, קיימות ותמיכה בחקלאות המקומית. בביקור נחשפנו לסיפור הקמתו של המיזם, שנולד מתוך הרצון למצוא שימוש מחודש לפירות איכותיים הנפסלים לשיווק מסיבות אסתטיות בלבד, ובכך לצמצם בזבזת מזון וליצור ערך כלכלי וחקלאי חדש. הסיור כלל היכרות עם תהליכי הייצור וההתססה, למידה על עקרונות הכלכלה המעגלית המנחים את פעילות המתססה, וטעימות ממגוון המוצרים המיוצרים במקום. המפגש אפשר לנו להכיר מקרוב יוזמה ישראלית מעוררת השראה המשלבת אחריות סביבתית, יצירתיות יזמית ותרומה חשובה לחקלאות הישראלית, והמחיש כיצד ניתן להפוך אתגר להזדמנות בעלת ערך חברתי, כלכלי ואקולוגי.

שרים יחד

לאחר יום גדוש תכנים ושיחות משמעותיות התכנסנו לערב של יחד ושל שירה בציבור בהובלת **אדם**. המוזיקה המשותפת יצרה מרחב של חיבור ושמחה, והזכירה לנו כי לצד העשייה והלמידה הקהילה שנבנתה במחזור ה' היא מקור כוח משמעותי בפני עצמו.

היום השני: יום ב', 18 במאי 2026
בין סיפורי חיים לרפורמות חינוכיות

החינוך דרך עדשת הקולנוע: "בוקר טוב" של אדם

אדם הזמין אותנו להתבונן בעולם החינוך דרך סצנות קולנועיות שבחנו דילמות חינוכיות, יחסי מורה-תלמיד ותפיסות שונות של למידה והוראה. המפגש המחיש את כוחם של סיפורים וייצוגים תרבותיים לעורר מחשבה מחודשת על תפקידו של החינוך ועל האופן שבו הוא מעצב בני אדם וחברות.

"הסיפור הישראלי" של איאד

בסיפורו הישראלי שיתף **איאד** במסע אישי ומקצועי שנע בין מסורת העדה הדרוזית, מסורות הקהילה ומרקם יחסי העם חבר הישראלי ת משותפת. דרך תחנות שונות בחייו הציג את ההתמודדות עם אתגרים ברמה האישית והחברתית, וכן את האופן שבו חינוך, שפה ודיאלוג יכולים לשמש גשר בין עולמות. סיפורו עורר שיח על שייכות, מחויבות אזרחית ויכולתה של מערכת החינוך לקרב בין אנשים וקהילות.

"הסיפור הישראלי" של עדי

בסיפורה הישראלי שיתפה **עדי** במסע חיים השזור בהתמדה ובנחישות בדרך למצוינות, ובמחויבות עמוקה לחינוך ולהכשרת מורים. דרך תחנות אישיות ומקצועיות שונות עלתה תפיסת עולם הרואה במצוינות לא יעד חד-פעמי אלא דרך חיים הנשענת על למידה מתמדת, דיוק ואמונה בכוחם של אנשים לצמוח ולהתפתח.

סוגיית הרפורמות: עתיד החינוך הישראלי – לאן? וכיצד?

המפגש עם נציגי **מרכז מנור ופורום קהלת, ד"ר מיכל טביביאן-מזרחי ומר אברהם תומר**, הציב אותנו בלב אחת הסוגיות המורכבות ביותר בשיח הציבורי: כיצד צריכה להיראות מערכת החינוך הישראלית בעתיד. שתי ההרצאות הציגו תפיסות שונות בנוגע למבנה המערכת, לחלוקת הסמכויות וליחסי המדינה, הקהילה ובית הספר. הדיונים עוררו עניין רב אך גם מתח, שכן הם נגעו בשאלות יסוד הנוגעות לזהותה של מערכת החינוך ולערכים שהיא נשענת עליהם.

בהמשך, במסגרת עיבוד קבוצתי, ביקשנו לזהות הן את נקודות ההשקה הן את הפערים בין שתי הגישות. מצאנו כי לצד הסכמה על הצורך בשינוי, בחיזוק החינוך הציבורי, בביזור מסוים של סמכויות ובהגדרת ליבה משותפת נותרו מחלוקות מהותיות בנוגע למידת המעורבות של המדינה, למקומם של גורמים פרטיים במערכת ולדרכים הראויות לקידום רפורמה חינוכית.

מהשראה לעשייה

במהלך העיבוד הקבוצתי התקיימה פעילות בהובלת **גניה וטלי**, שבה חזרנו בזמן אל עולמנו מתקופת התיכון ואל השאיפות והחלומות שליוו אותנו אז. באמצעות התבוננות בתמונות שלנו מאותם ימים, העלינו זיכרונות על תפיסותינו בעבר בנוגע לחינוך, ושוחחנו על כך בזוגות. לאחר מכן, שאלנו את עצמנו: האם

הדברים שרצינו לשנות אז, הם אותם דברים שאנו שואפים לשנות גם כיום? בהמשך, חשבנו על שלוש פעולות שאנו מעוניינים ליזום או לקדם במסגרת תפקידנו הנוכחי, במטרה לשפר ולטייב את הכשרת המורים, ודנו בקבוצות על החסמים שעשויים לעמוד בדרכנו להגשמת מטרות אלו. לסיום, הבענו משאלות הנוגעות לתחום לקראת העתיד, וכתבנו לעצמנו מכתב אישי שהוכנס למעטפה שתיפתח בבוא העת.

לסיכום:

סמינר מאי נע בין מבט פנימה למבט החוצה. הוא זימן מפגש עם סיפורי חיים אישיים, עם שאלות של זהות ושייכות, עם מודלים שונים של מנהיגות ועם מחלוקות יסוד באשר לעתידה של מערכת החינוך בישראל. החיבור בין עיבוד המסע לליטא, ההיכרות עם עולמם של העמיתים והעיסוק ברפורמות חינוכיות הזכיר לנו כי מנהיגות אינה מתפתחת מתוך ודאות או הסכמה מלאה, אלא מתוך נכונות לפגוש מורכבות, להקשיב לקולות שונים ולפעול גם כאשר התשובות אינן חד-משמעיות. אנו יוצאים מן הסמינר עם שאלות רבות, אך גם עם תחושת אחריות עמוקה יותר לעיצוב פני החינוך בישראל. אחד הנכסים המשמעותיים ביותר שנבנו בהדרגה בתוכנית הוא הקבוצה עצמה: המקיימת מרחב של אמון, שותפות ולמידה הדדית.

השיר שלפניכם. מבקש לתת קול למסע המשותף שעברנו יחד בליטא, עם עיבודו בשיבה
ארצה, ולחיבורים האנושיים שנרקמו לאורך הדרך:

וְיֵשׁ בּוֹ אֶחָד בְּשָׁבִיל כָּלֶם- וְכָלֶם בְּשָׁבִיל אֶחָד וְיֵשׁ בּוֹ אֶת הַקֶּסֶם הַזֶּה, הַמִּיָּחָד שֶׁקוֹרָה בְּשִׁמְכֶם אֲנָשִׁים הוֹפְכִים לְחִבּוּרָה שֶׁהֵם- אוֹהָבִים בְּמִיָּחָד	זֶה הַשִּׁיר שֶׁל הַדֶּרֶךְ זֶה שִׁירָה שֶׁל קְבוּצָה, הוּא נְקִי מ'בְּעֵרֶךְ' אוּ מִתְחוּשֵׁת הַתְּמָצָה
וְיֵשׁ בּוֹ חֵלוֹם , שֶׁהוּא פָּסִיס לְבָנֵן רַב קוֹמוֹת וְיֵשׁ בּוֹ תִּקְוָה שֶׁהִיא עֶסֶס וְהִיא תָּאִיר בְּאַלְפֵי אֲלֻמוֹת- -	וְיֵשׁ בּוֹ מְלִים אֲדִירוֹת כְּמוֹ חֲזוֹן וְשְׁלִיחוֹת וְתִשׁוּקָה וְיֵשׁ גַּם שְׁגוּרוֹת וּמְאִירוֹת כְּמוֹ צָחוֹק וְחִבּוּר וְשִׁתְיָקָה
	מִזְכֶּרֶת מִסְמִינַר לִיטָא- מִחֲזוֹר אֲלֻמוֹת ה' מִוִּבְלִים הַבְּשֵׁרָה בְּאֶקְדָּמִיָּה
© סמיר סלק-סל	

כתבו את האלומון:
ד"ר סמדר פלק-פרץ, המכללה האקדמית לחינוך אורות ישראל, **ד"ר רחלי ברגר**, המכללה האקדמית לחינוך תלפיות